Un bombardeig deixa 83 morts

Figueres presenta un aspecte lamentable després del pas de centenars de milers de republicans camí de l'exili

Un bombardeig deixa 83 morts

DANIEL BONAVENTURA GIRONA

Una mare jove perd el fill de 10 anys i tres nebots en un dels nombrosos bombardejos contra la població civil figuerenca els últims dies de la guerra. La dona queda semienterrada al refugi de la plaça del Gra. Salva la vida. Però aviat s'adona que els nens no han tingut sort

Figueres cau el 8 de febrer del 1939 després de veure passar centenars de milers de republicans camí de l'exili i rebre una pluja de bombes des del cel.L'entrada de les tropes marroquines al servei dels feixistes a la capital empordanesa.L'estructura del castell de Sant Ferran rep l'impacte de les bombes en aquesta imatge presa des dels mateixos avions italians que van bombardejar Figueres.Una casa de la capital empordanesa derruïda després que una bomba hi hagi fet diana. Un total de 281 persones moren en els 13 bombardejos que pateix la ciutat.

Blasa Vaquero Barroso és una mare jove que travessa Figueres acompanyada dels seus fills fugint de la guerra els primers dies de febrer del 1939. És una de les prop de cinquanta mil persones que avancen desolades sota les bombes amb l'obsessiva idea de creuar la frontera de la salvació. El cas de Blasa és especialment dramàtic perquè la seva marxa cap a l'exili es va iniciar el novembre de 1936 a Madrid. Ha arribat a Figueres envoltada d'una corrua humana tan densa que ajupir-se a recollir una sabata perduda significa arriscar la vida per risc d'esclafament. Tot i que la veritable amenaça ve del cel. Els que fugen han caigut en una tal devastació moral que són insensibles al perill. Quan sonen les sirenes segueixen indolents amb les seves tasques i amb prou feines alcen el cap.

Però Blasa és mare d'un nen de 10 anys i viatja acompanyada de tres nebodets, així que de seguida que escolta les alarmes corre amb la quitxalla a amagar-se al refugi soterrani de la plaça del Gra. No hi són a temps. Una bomba cau a l'instant que estan baixant les escales cap a la gola del refugi i s'emporta la vida dels que més estima. El seu fill de deu anys, Luciano García Vaquero, i els seus tres cosinets no sobreviuen a la massacre.

"(...) todos quedaron enterrados, yo también quedé algo enterrada, pero gracias a unos militares pude salir de los escombros con una niña en brazos que sólo contaba un año de edat y estaba muerta a causa de aquel bombardeo". El testimoni de Blasa ha quedat recollit per Joan Villaroya a l'article El bombardeig de Figueres, del

llibre La guerra civil a Catalunya (1936-1939) (Ed. 62, 2005).

Però aquest no és l'únic bombardeig del dia. Som a 3 de febrer de 1939 i la capital empordanesa, considerada la Guernica catalana, és fustigada sense treva des dels núvols. Quan Blasa és traslladada a una infermeria per tractar-se les ferides, contempla un altre bombadeig: "Vi como los militares que me habían sacado de los escombros yacían ellos ahora muertos a causa de una de las bombas de un avión". Tot seguit, els militars que han sobreviscut obliguen els que encara poden caminar a reprendre la marxa i Blasa ha d'abandonar el seu fillet i els tres nebots sota les runes de la plaça del Gra.

L'historiador Joan Villarroya ha descrit els bombardejos sobre Figueres del 26 i 30 de gener de 1939 per avions alemanys de la Legió Condor procedents del camp d'aviació de Garrapinillos (Saragossa). Els dies 3 i 4 de febrer, els mateixos avions tornen a bombardejar intensament la ciutat. El 27 de gener, els temuts S-79 de l'aviació italiana bombardegen l'estació ferroviària. Cada avió porta 4 bombes de 250 quilos que deixen anar des d'una altura de 5.000 metres. Els aparells italians, amb base a Mallorca, protagonitzen els atacs dels dies 6 i 7 de febrer.

El bombardeig que acabar amb la vida del fill i els tres nebots de Blassa, el 3 de febrer, és el més sanguinari. Les bombes caigudes sense misericòrdia sobre una massa humana que fuig maten 83 persones, 49 no identificades, 25 nens i només 9 persones identificades.
Villarroya no troba justificació a aquests atacs contra la població civil i els considera "gratuïts" perquè es produeixen al moment que l'exèrcit republicà escapa en desbandada, quan la fi de la guerra fa dies que ha estat decidida.

En total, al llarg de la guerra, des del 20 de gener del 1938 al 7 de febrer del 1939, Figueres sofreix ?tretze bombardejos que causen 281 morts i la destrucció de 560 edificis, ha informat Josep M. Bernils, cronista oficial de Figueres, en els seus articles al Diari de Girona.
Llers salta pels aires

Tal dia com avui fa 75 anys, la població altempordanesa de Llers va saltar pels aires. Els republicans en retirada havien amuntegat dins l'església 200 tones de trilita, sense possibilitat d'evacuar-les. Van avisar els veïns que marxessin. Malgrat això, hi va haver 8 morts.
El treball inèdit La voladura de Llers, de l'estudiant de la UdG Oriol Abulí Vergés, recull declaracions de Montserrat Cabanyó i Domènech: "Jo era a casa, i un home del poble va venir esverat cridant que cremaven esglésies.

Es veu que el poble havia d'explotar el dia 7 de febrer, però al final va explotar el 8. L'església era plena d'armes i pólvora. La van fer explotar perquè els que hi entressin no se n'aprofitessin. Deien que els vidres de Peralada es

van trencar a causa de l'explosió. Les pedres de l'església van arribar fins al mas [de la Pujada]! La gent plorava i es lamentava, fins i tot, alguns van marxar. Nosaltres, però, vam continuar vivint al mas, que havia perdut el teulat".

Font del document:
http://www.diaridegirona.cat/comarques/2014/02/08/bombardeig-deixa-83-morts/655516.html?utm_source=rss